

НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ”

5000 гр. Велико Търново, бул. „България” № 76
телефон: (062) 618 822; факс: (062) 618 899; e-mail: nvu@nvu.bg

СТАНОВИЩЕ

от подполковник доцент доктор Кирил Ташков Желязков, началник на катедра
„Военни науки” във факултет „Общовойскови” при НВУ „Васил Левски”,
служебен телефон 062/618710, e-mail: k.zhelyazkov@nvu.bg

на дисертационния труд на майор **Мартин Николаев Христов**

на тема: **„УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА КОМАНДВАНЕ И
УПРАВЛЕНИЕ НА СУХОПЪТНИТЕ ВОЙСКИ“**

представен за придобиване на образователна и научна степен „Доктор”

Област на висше образование „Сигурност и отбрана”

Професионално направление „Военно дело”

Научна специалност „Организация и управление на Въръжените сили”

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

Съвременната среда за сигурност извежда на преден план нови предизвикателства пред въоръжените сили. В тези условия те все по-често са използвани срещу паравоенни и терористични структури, както и срещу групировки, недеklarирани като принадлежащи към определена държава или съюз. Освен това действията на военния инструмент трябва да се планират, координират и съобразяват с голям брой правителствени, неправителствени, граждански и невоенни организации, както и с много други участници.

Макар посочените факти да влияят върху всеки от компонентите, те са от жизнено важно значение за сухопътните сили, които са в постоянен пряк и/или косвен контакт с намиращите се в зоната на операцията. Това от своя страна определя необходимостта за непрекъснато усъвършенстване на системата за командване и управление. Тя следва да се адаптира за по-пълно покриване на изискването за информационна осведоменост, както и за структуриране на вътрешните процеси и процедури за намаляване времето за вземане на решение и повишаване ефективността на действията при последващото му изпълнение.

Актуалността на представения от майор Христов дисертационен труд се определя от разглеждания в него проблем, че информацията и нейното управление лежи в основата за усъвършенстване на системата за командване и управление на Сухопътните войски. Това твърдение звучи логично дори в ерата на технологиите, когато информационните потоци заливат човешките възприятия в обем, който не може да се осмисли. Проблемът е, че огромния брой източници, скоростта и дебита на доставяне може да доведе до нарушаване на баланса в системата за командване и управление. От една страна приемането, анализирането и използването на информацията е изключително важно за точна преценка и бързо вземане на правилни и обосновани решения. Погледнато от друг ъгъл обаче, информационните източници са мощен инструмент, който може да доведе до несигурност, объркване, заблуда и дори до манипулиране действията на командира и щаба.

Оценявайки важността на този факт в съюзните тактически публикации на НАТО от 2016 г. е въведен един нов елемент на поддръжката на

командването и управлението – наречен *information management*, който все още не е намерил отражение в националните доктринални документи. Този недостатък следва да бъде преодолян защото единството на терминологията използвана в страните-членки на Алианса е важно средство за постигане и поддържане на оперативна съвместимост.

В допълнение актуалността на дисертационния труд произтича и от факта, че проблематиката, свързана с усъвършенстването на системата за командване и управление се запазва в значителна степен неизследвана в българската военна литература и професионални публикации.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд.

Дисертационният труд е фокусиран върху тезата, че в системата за командване и управление на Сухопътните войски няма изградена доктринална и нормативна база за управление на информацията, а организацията на дейностите и процесите в това направление не поддържа ефективно командването и управлението и се нуждае от усъвършенстване. Съсредоточавайки се върху това представените от автора изследвания имат научен и научно-приложен характер. Те допринасят за обогатяване на теорията, свързана с елементите на системата за командване и управление и организирането на процесите за управление на информацията. Получените резултати и приноси могат да бъдат структурирани както следва:

2.1. Научни резултати.

Дисертационният труд постига следните научни резултати:

- систематизирана е общата теория за управление на информацията и е адаптирана към планирането на сухопътни операции;
- допълнена и доразвита е съществуващата теория за командване и управление, като на базата на мрежов анализ са определени корелационни връзки между организационните звена в процеса на планиране, както и връзките и зависимостите между отделните структури в щаба на Сухопътните войски по управление на информацията;

- допълнена и доразвита е теорията, свързана с определяне на изисквания за качеството на предоставяната/получаваната информация, като са формулирани и конкретни фактори, от които това зависи;

- изведено е влиянието на факторите върху управлението на информацията, като същите са класифицирани по важност и групирани по функционален признак.

2.2. Научно-приложни резултати.

Дисертационният труд постига следните научно-приложни резултати:

- адаптирани са лингвистични подходи за превод и избиране на подходящ термин, които могат да се използват при развиване на доктриналната база или в съответствие с потребностите на военната наука;

- приложен е метод на стратифициране, благодарение на който са обособени различни категории и групи, както и смислови центрове, свързани с изследването на проблема;

- намерено е приложение на мрежовия анализ за определяне на степените на централност и на междинност на длъжностите и звената в командването и щаба, като по този начин се предоставя възможност за усъвършенстване на системата за управление на информацията;

- предложена е система от критерии и показатели за изследване и оценка на състоянието на системата за командване и управление;

2.3. Практико-приложни резултати.

Дисертационният труд постига следните практико-приложни резултати:

- предложена е промяна и допълване на терминологията в националните документи, както и въвеждане на нова публикация, като продължение на НП 3.2, касаеща въпросите свързани с командването и управлението;

- за запълване на дефицита от експертиза по проблема с управлението на информацията са предложени конкретни длъжности в щаба, като са изведени техните компетентности и отговорности;

- предложен е инструментариум, необходим за решаване на проблемните области, свързани с управлението на информацията като под-елемент от системата за поддръжка на командването и управлението;
- предложено е усъвършенстване на практическото изпълнение на дейностите по управление на информацията в Сухопътните войски;
- на базата на формулираните фактори, влияещи върху добиването, преноса, обработването и предоставянето на данни и информация е предложена методология за оценка на системата за командване и управление на Сухопътните войски;
- предложена е процедура за управление на информацията в Сухопътни войски, чрез която да се регламентират отговорностите и задълженията на участващите в тази дейност длъжностни лица.

3. Критични бележки.

Въпреки цялостния завършен вид на дисертационния труд могат да бъдат посочени някои критични бележки.

1) В разработката се забелязват редакционни и пунктуални грешки. Налице са и повторения на дадени изречения в самия текст на дисертационния труд (стр. 38 и стр. 179; стр. 162 и стр. 184; стр. 185 и стр. 223; стр. 186 и стр. 224; стр. 187 и стр. 225) и на автореферата (стр. 5 и стр. 6; стр. 6 и стр. 8).

2) В част от разработката са използвани цитирания, които не покриват изискванията на стандарта. Забелязват се и доста места, в които не се посочва съответен източник (например при разглеждане на системата за планиране на операции и анализ – TOPFAS).

3) Използваната литература в дисертационния труд не е подредена съгласно изискванията.

4) В разработката на места се забелязва неточен превод (например стр. 13, стр. 24 и стр. 25).

5) Използваната абrevиатура за едно и също понятие е давана в различни абзаци, както на български, така и на английски език, което създава условия за

объркване на читателя. Налице са и абривиатури, които не са обяснени или не фигурират в изведения списък на използваните съкращения.

6) В дисертационния труд не е изведена актуалността на проблема, което обаче е направено в автореферата. Прави впечатление, че в двата документа има и други различия. В автореферата е допълнен предмета на изследването, а изследователските задачи са описани по-точно чрез разглеждане на тяхното декомпозиране. В документа по-пълно е разгледана и методологията на самото изследване като да допълнени използваните методи.

7) Формулираните в дисертационния труд обект и предмет на изследването създават условия за изместване на фокуса на изследването и непълно покриване на темата. Освен това авторът не е използвал пълноценно възможността за определяне на ограничения, допускания и дисциплиниращи условия. Това от своя страна създава условия за разсредоточаване и загубване целенасочеността на изследването.

8) Изведените изводи във всяка една от главите са много на брой. Тяхното прецизиране и логично обединяване би довело до постигане на по-голяма последователност и целенасоченост на изследването.

Посочените критични бележки не се отразяват на качеството и резултатите постигнати в дисертационния труд. Същите са често наблюдавани в изследванията на млади учени, но отчитането и обмислянето им следва да се използва като основа за подобряване на научната работа на автора в бъдеще.

4. Заключение.

В представения за оценка дисертационен труд в пълен обем са проведени анализи и изследвания. Предложени са конкретни насоки за организиране управлението на информацията и за усъвършенстване системата за командване и управление на Сухопътните войски.

Считам, че представения от майор Христов дисертационен труд има завършен вид и отговаря на изискванията за придобиване на образователна и научна степен „доктор”.

5. Оценка на дисертационния труд.

На основание на изложеното по-горе давам положителна оценка на представения от майор Мартин Николаев Христов дисертационен труд на тема: „Усъвършенстване на системата за командване и управление на Сухопътните войски“.

Предлагам на Уважаемото научно жури да присъди на майор Христов образователна и научна степен „Доктор” по научна специалност „Организация и управление на въоръжените сили”, в професионално направление „Военно дело”, от област на висше образование „Сигурност и отбрана”.

18.08.2022 г.

Член на научно жури:

гр. Велико Търново

подп. доц. д-р

Кирил ЖЕЛЯЗКОВ

VASIL LEVSKI NATIONAL MILITARY UNIVERSITY

5000 Veliko Tarnovo, Bulgaria Bld № 76

telephone: (062) 618 822; fax: (062) 618 899; e-mail: nvu@nvu.bg

STATEMENT

of Lieutenant Colonel Associate Professor Ph. D Kiril Tashkov Zhelyazkov,
Chief of Military Science Department in Land Forces Faculty at Vasil Levski NMU,
service phone 062/618710, e-mail: k.zhelyazkov@nvu.bg

of dissertation work, belongs to major **Martin Nikolaev Hristov**

on theme: **“IMPROVEMENT OF THE LAND FORCES COMMAND AND
CONTROL SYSTEM”**

presented for obtaining the educational and scientific degree “Doctor”

Field of higher education “Security and Defence”

Professional field “Military Affairs”

Science Specialty “Organization and Management of the Armed Forces”

1. Relevance and significance of the developed scientific problem.

The modern security environment brings new challenges to the armed forces. In these conditions, they have increasingly been used against paramilitary and terrorist structures, as well as against groups undeclared as belonging to a particular state or union. In addition, the actions of the military instrument must be planned, coordinated, and considered with a large number of governmental, nongovernmental, civilian, and nonmilitary organizations, as well as many other actors.

While these facts affect each of the components, they are of vital importance to land forces that are in constant direct and/or indirect contact with those in the area of operation. This, in turn, determines the need for continuous improvement of the command and control system. It should be adapted to more fully cover the requirement for information awareness, as well as to structure the internal processes and procedures to reduce the time for decision-making and increase the efficiency of actions during its subsequent implementation.

The relevance of the dissertation work presented by major Hristov is determined by the problem considered in it, that information and its management is the basis for improving the command and control system of the Land Forces. This statement sounds logical even in the age of technology, when information flows flood human perceptions in a volume that cannot be comprehended. The problem is that the sheer number of sources, the speed and the rate of delivery can lead to an imbalance in the command and control system. On the one hand, receiving, analyzing and using information is extremely important for accurate judgment and quick making of correct and well-founded decisions. Seen from another angle, however, information sources are a powerful tool that can lead to uncertainty, confusion, deception, and even manipulation of commander and headquarters' actions.

Appreciating the importance of this fact, a new element of command and control support – called information management – has been introduced in NATO's allied tactical publications since 2016, which has not yet been reflected in national doctrinal documents. This shortcoming should be overcome because the unity of the terminology used in the member countries of the Alliance is an important means of achieving and maintaining interoperability.

In addition, the actuality of the dissertation work also stems from the fact that the issues related to the improvement of the command and control system remain largely unexplored in the Bulgarian military literature and professional publications.

2. Evaluation of the scientific results and the contributions of the dissertation.

The dissertation is focused on the thesis that in the command and control system of the Land Forces there is no established doctrinal and normative basis for information management, and the organization of activities and processes in this direction does not effectively support command and control and needs improvement. Focusing on this, the researches presented by the author have a scientific and scientific-applied character. They contribute to the enrichment of the theory related to the elements of the command and control system and the organization of information management processes. The results and contributions obtained can be structured as follows:

2.1. Scientific results.

The dissertation achieves the following scientific results:

- the general theory of information management is systematized and adapted to the planning of land operations;
- the existing theory of command and control has been supplemented and further developed, and on the basis of network analysis correlations between organizational units in the planning process have been determined, as well as the connections and dependencies between individual structures in the headquarters of the Land Forces for information management;
- the theory related to determining requirements for the quality of the provided/received information has been supplemented and further developed, and specific factors on which this depends have also been formulated;
- the influence of the factors on the management of information is deducted, and the same are classified by importance and grouped by function.

2.2. Scientific-applied results.

The dissertation achieves the following scientific-applied results:

- adapted linguistic approaches for translation and choosing an appropriate term, which can be used when developing the doctrinal base or in accordance with the needs of military science;
- a stratification method has been applied, thanks to which different categories and groups, as well as meaning centers related to the study of the problem, were distinguished;
- an application of network analysis has been found to determine the degrees of centrality and intermediateness of positions and units in the command and headquarters, thus providing an opportunity to improve the information management system;
- a system of criteria and indicators is proposed for research and assessment of the state of the command and control system.

2.3. Practical-applied results.

The dissertation achieves the following practical-applied results:

- it is proposed to change and supplement the terminology in the national documents, as well as to introduce a new publication, as a continuation of National Publication (NP) 3.2, concerning the issues related to command and control;
- to fill the deficit of expertise on the problem of information management, specific positions in the headquarters have been proposed, with their competences and responsibilities outlined;
- a toolkit necessary to solve the problem areas related to information management as a sub-element of the command and control support system is proposed;
- improvement of the practical implementation of information management activities in the Land Forces is proposed;
- on the basis of the formulated factors affecting the extraction, transfer, processing and provision of data and information, a methodology for evaluating the command and control system of the Land Forces is proposed;

- a procedure for the management of information in the Land Forces has been proposed, through which the responsibilities and duties of the officials involved in this activity would be regulated.

3. Critical notes.

Despite the overall finished appearance of the dissertation, some critical remarks can be made.

1) Editorial and punctual errors are noticeable in the development. There are also repetitions of certain sentences in the text of the dissertation itself (p. 38 and p. 179; p. 162 and p. 184; p. 185 and p. 223; p. 186 and p. 224; p. 187 and p. 225) and on the abstract (p. 5 and p. 6; p. 6 and p. 8).

2) In part of the development, citations were used that did not meet the requirements of the standard. There are also quite a few places where no relevant source is indicated (for example, when looking at the operations planning and analysis system - TOPFAS).

3) The literature used in the dissertation is not arranged according to the requirements.

4) In the development, an inaccurate translation is noticed in places (for example, p. 13, p. 24 and p. 25).

5) The abbreviation used for the same concept is given in different paragraphs, both in Bulgarian and in English, which creates conditions for confusing the reader. There are also abbreviations that are not explained or do not appear in the derived list of used abbreviations.

6) The actuality of the problem is not shown in the dissertation, which is, however, done in the abstract. It is noteworthy that there are other differences in the two documents. In the abstract, the subject of the study is supplemented, and the research tasks are described more precisely by considering their decomposition. In the document, the methodology of the research itself is considered more fully, as if to complement the methods used.

7) The object and subject of the research formulated in the dissertation create conditions for shifting the focus of the research and incomplete coverage of the topic.

In addition, the author has not fully used the opportunity to define limitations, assumptions and disciplinary conditions. This, in turn, creates conditions for dispersal and loss of purposefulness of the research.

8) The conclusions drawn in each of the chapters are numerous. Their refinement and logical unification would lead to the achievement of greater consistency and purposefulness of the research.

The indicated critical remarks do not affect the quality and results achieved in the dissertation work. These are often observed in the research of young scientists, but their reporting and consideration should be used as a basis for improving the author's scientific work in the future.

4. Conclusion.

Analyzes and researches have been carried out in full in the dissertation submitted for evaluation. Specific guidelines are proposed for organizing information management and for improving the command and control system of the Land Forces.

I believe that the dissertation presented by major Hristov has a complete form and meets the requirements for obtaining the educational and scientific degree “doctor”.

5. Evaluation of the dissertation.

Based on the above, I give a positive assessment of the dissertation presented by major Martin Nikolaev Hristov on the topic “Improvement of the Land Forces Command and Control System”.

I propose to the Honored Scientific Jury to award major Hristov an educational and scientific degree “Doctor” in the scientific specialty “Organization and Management of the Armed Forces”, in the professional field “Military Affairs”, in the area of higher education “Security and Defense”.

August 18, 2022
Veliko Tarnovo

Member of the scientific jury:
Lt Col Assoc. Prof. Ph. D Kiril ZHELYAZKOV